Stand van zaken project Cruijslandse Kreken en Smalle Beek

Ambities in het gebied
Het project Cruijslandse Kreken en Smalle Beek speelt zich af in het gebied Cruijslandse Kreken (gelegen tussen Steenbergen en Kruisland) en het bovenstrooms gelegen gebied van de Smalle Beek (gemeenten Steenbergen en Roosendaal).

Partijen binnen het gebied hebben de volgende ambities:
- Agrarische ondernemers willen vermindering van de door hen ervaren wateroverlast.
- Waterschap Brabantse Delta en Gemeente Steenbergen hebben de opgave voor de realisatie van ecologische verbindingszone (EVZ), het waterschap ook voor kreekherstel.
- Provincie Noord-Brabant is eindverantwoordelijk voor het Natuur Netwerk Brabant.
- Gemeente Roosendaal en Steenbergen staan aan de lat voor recreatie en cultuurhistorie.
- Brabants Landschap en Staatsbosbeheer beheren bestaande natuur rond de beken en kreken.

Aanleiding
In het gebied vinden beperkte normoverstijgende inundaties plaats. Hiervoor worden echter geen maatregelen getroffen omdat dit niet op kostenefficiënte wijze mogelijk is. Het waterschap keert in voorkomend geval schade uit. De agrarische ondernemers ervaren de wateroverlast als dusdanig ernstig en ongewenst dat zij aan het waterschap hebben voorgesteld om zowel maatregelen ter voorkoming van wateroverlast als maatregelen in het kader van kreekherstel en EVZ gezamenlijk op te pakken. De agrariërs hebben de grond in eigendom die nodig is voor het realiseren van de natuurdoelen en het waterschap heeft de mogelijkheid om de waterbeheersing in het gebied te beïnvloeden. Door samen te werken kunnen wederzijdse belangen gediend worden.

Samenwerking
De diverse partijen zien kansen om doelen te combineren en het gebied Cruijslandse Kreken en Smalle Beek klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. Hierdoor is een samenwerking ontstaan. Deze samenwerking kent een bijzondere vorm: 'zelforganisatie'. Zelforganisatie is van toepassing wanneer een inwoner, ondernemer of groep mensen zelf het initiatief neemt om opgaven van het waterschap uit te voeren. Agrarische ondernemers nemen in het geval van Cruijslandse Kreken en Smalle Beek zelf het initiatief voor de organisatie en realisatie van EVZ en kreekherstel op hun eigen land. Het waterschap stimuleert dit. Belangrijk is dat het waterschap vertrouwen geeft aan de initiatiefnemers en zaken durft los te laten. Het waterschap is faciliterend en heeft een gelijkwaardige rol. De agrarische ondernemers zijn bijvoorbeeld zelf aan zet inzake het beschikbaar krijgen van de benodigde kilometers grond voor de EVZ.

De samenwerkingsvorm in het project sluit aan bij de door het Algemeen Bestuur vastgestelde participatieaanpak '#vanzelfsprekendsamen': *"Het waterschap is een uitnodigende overheid die vanuit een vanzelfsprekende 'ja, mits' grondhouding samenwerkt om maatschappelijke initiatieven te verbinden met activiteiten en kernopgaven van het waterschap. Centraal in de aanpak van het waterschap staat open, duidelijk, flexibel en omgevingsgericht samenwerken, waarbij we vertrouwen geven en sommige zaken durven overlaten aan anderen. Het waterschap neemt initiatieven niet over maar neemt daarbij een faciliterende houding aan".*

Deze vorm van samenwerken is relatief nieuw voor het waterschap. Het vraagt om een open en actieve houding van waterschapmedewerkers met oog voor belangen, vertrouwen en een goede relatie. Het project kost tijd en behoeft regelmatig bijsturing op basis van nieuwe kennis en ervaring. Er is immers geen blauwdruk te geven voor een succesvol participatief proces. Het project Cruijslandse Kreken en Smalle Beek versterkt het lerend vermogen van de organisatie en levert kennis voor andere projecten. Bovendien ontvangt het project de nodige media-aandacht.

Voortgang

1 april 2016: Agrarische ondernemers, Waterschap Brabantse Delta, gemeente Steenbergen, gemeente Roosendaal, Provincie Noord-Brabant, Brabants Landschap en Staatsbosbeheer ondertekenen Samenwerkingsovereenkomst Cruijslandse Kreken en Smalle Beek. Zij spreken af gezamenlijk een uitvoeringsprogramma op te stellen.

22 februari 2018: Partijen ondertekenen het uitvoeringsprogramma met intentie de volgende doelen te onderzoeken:

1) ecologische verbindingszone en/of kreekherstel over een lengte van minimaal 6,5 kilometer zoals opgenomen in de visie Cruijslandse Kreken van Waterschap Brabantse Delta;
2) verruimen van het waterbed van de kreken, ter verkrijging van een robuuster watersysteem als onderdeel van de beoogde natuurontwikkeling;
3) watersysteemmaatregelen die optimalisatie van het watersysteem Cruijslandse Kreken en Smalle Beek tot doel hebben. Daarnaast wordt het onderzoeken van de meekoppelkansen benoemd: recreatieve ontwikkeling; vergroeningsopgave Gemeenschappelijk Landbouwbeleid; vispasseerbaar uitvoeren van het gemaal Zegge.

28 juni 2018:
De eerste maatregel in het project Cruijslandse Kreken wordt uitgevoerd: Gebiedsregeling Gemaal Brooijmans. De sturing van gemaal Brooijmans is beter afgestemd op bovenstrooms gelegen stuwen. Voortaan zal het gemaal Brooijmans in Steenbergen sneller worden ingezet om water te pompen. Met een symbolische druk op de knop vierden bestuurders van het waterschap, de provincie en de gemeenten Steenbergen en Roosendaal samen met agrariërs de volgende stap in het project.

15 november 2018: 4 agrarische ondernemers ondertekenen een intentieverklaring om gezamenlijk 2,2 kilometer ecologische verbindingszones te realiseren. Waterschap Brabantse Delta ondertekent een intentieverklaring voor het realiseren van een waterberging in het projectgebied.

Om alle maatregelen in het project uit te voeren, moet er nog 1,5 kilometer aan natuurlijke oevers worden ingericht door particuliere grondeigenaren. De samenwerkingspartners zijn hierover nog in gesprek met agrariërs in het projectgebied.

Het project wordt mede mogelijk gemaakt door o.a. subsidies via het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant (GOB), Samenwerkingsovereenkomst Tot Uitvoering Waterdoelen (STUW) en Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ) van de provincie Noord- Brabant. De Cruijslandse Kreken liggen binnen de Gebiedsontwikkeling Waterpoort. Waterpoort, een verband tussen ondernemers, overheden en burgers, stimuleert en steunt ontwikkelingen op de grens van land naar water in West Brabant.

Overzicht plangebied

